

2020- 2021 Öğretim yılı 10. Sınıflar tarih dersi çalışma kağıdı soru ve cevaplarıdır.

1) Türkiye Selçuklu Devletinin yıkılışına neden olan savaşın adını ve kimlerle yapıldığını yazınız .

Moğollar, Köseadağ

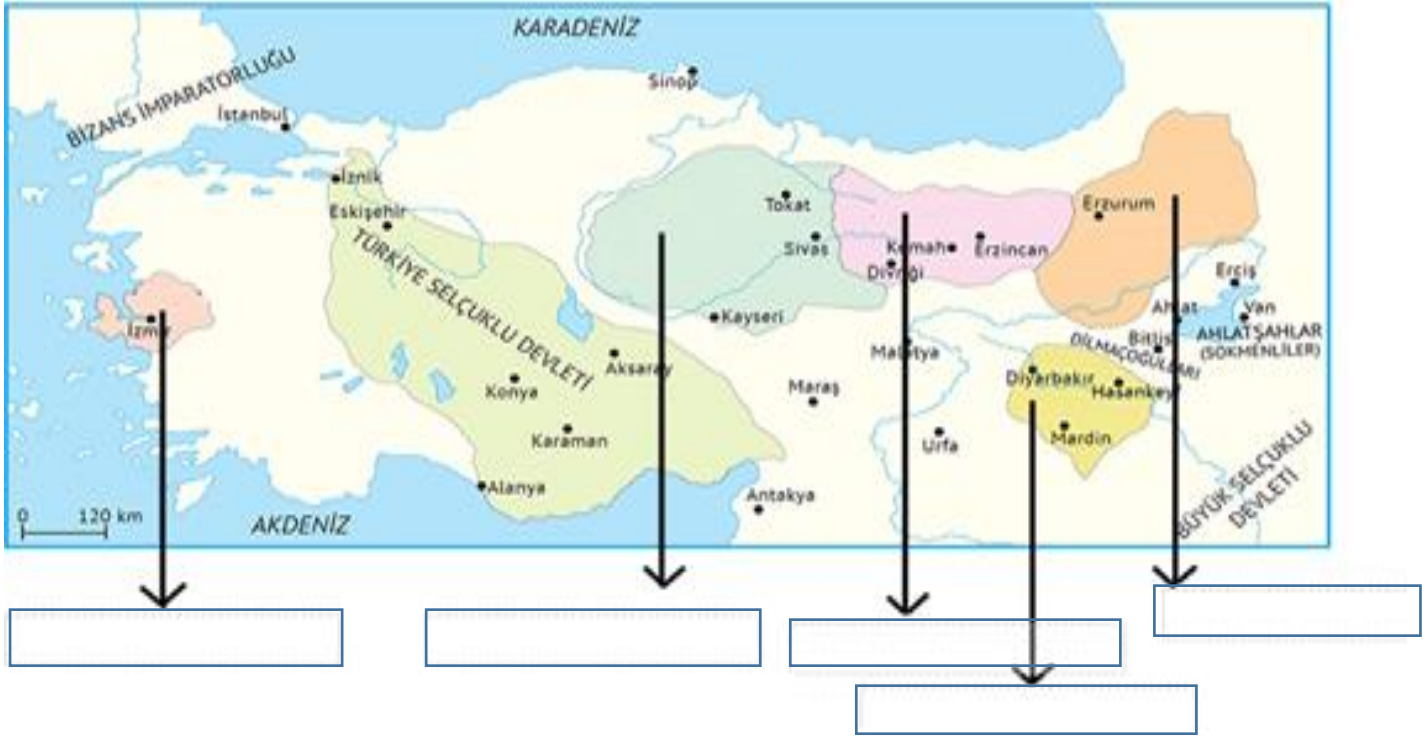
2) Osmanlı Devleti'nin istimalet politikası nedir? Açıklayınız.

Osmanlı devletinin Balkanlardaki halka uyguladığı hoşgörü ve ılımlı yönetim politikasıdır. Buna göre, fethedilen yerlerde bir süre daha eski kurallar geçerli olmuş, halka din ve ibadetinde tam bir serbestlik tanınmıştır. Böylece halkın yeni yönetimi benimsemesi kolaylaşmıştır.

3) Anadolu'da kurulan ilk medresenin ismini ve hangi beylik tarafından kurulduğunu yazınız.

Danışmendliler - Yağıbasan medresesi

4) Aşağıdaki haritada Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulan Beylikler ok işareti ile gösterilmiştir. Bu Beyliklerin isimlerini boş kutucuklara yazınız.

İzmir ve çevresi: Çaka beyliği

Tokat, Sivas , Kayseri : Danışmendliler

Diyarbakır. Elazığ ,Mardin: Artuklular

Erzurum ve civarı: Saltuklular

Kemah, Erzincan, Divriği: Mengücekliler

5)Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını yazınız.

GAZA VE CİHAD	Osmanlıların fethettikleri bölgelerde islamiyeti yaymak için yaptıkları savaş
OGUŞ	Türk devlet teşkilatlanmasındaki en küçük birim. Aile
TEKFUR	Bizans valilerine verilen ad
ATABEY	Hükümdar çocuklarına Devlet yönetiminde yardım eden tecrübeli devlet adamı , şehzade eğitmeni
MELİK	Selçuklularda Hükümdar çocuklarına verilen ünvan

6) Aslen fizikçidir bugünkü Şırnak ilinin Cizre ilçesinde doğmuştur. Haberleşme, kontrol denge kurma ve ayarlama ilminin kurucusu olarak kabul edilir. Dışlı çarklarla çalışan makineler, kendiliğinden akan su fışkıyeleri, mekanik müzik aletleri, şifreli kilitler hatta siber tekniğin ve bilgisayarın ilk adımlarını atmıştır, bunun yanında ilk robotu yapıp çalıştırdığı günümüzde kabul edilmiştir. Yukarıda adı geçen sibernetiğin kurucusu olarak tanınan kişi kimdir.

EL- CEZERİ

7) Haçlı Seferlerinin siyasi sonuçları nelerdir?

- a) bir çok soylunun ölmesi dönenlerin ise ekonomik bakımdan çöküntüye uğraması üzerine Avrupa da derebeylik zayıflamış Merkezi krallıklar güçlenmiştir.
- b) Selçuklu ve haçlı seferlerini fırsat bilen Bizans Batı Anadolu topraklarının bir kısmını ele geçirmiştir.
- c) Türklerin İslam dünyasındaki prestiji artmıştır.

8) Haçlı Seferlerinin dini sonuçları nelerdir?

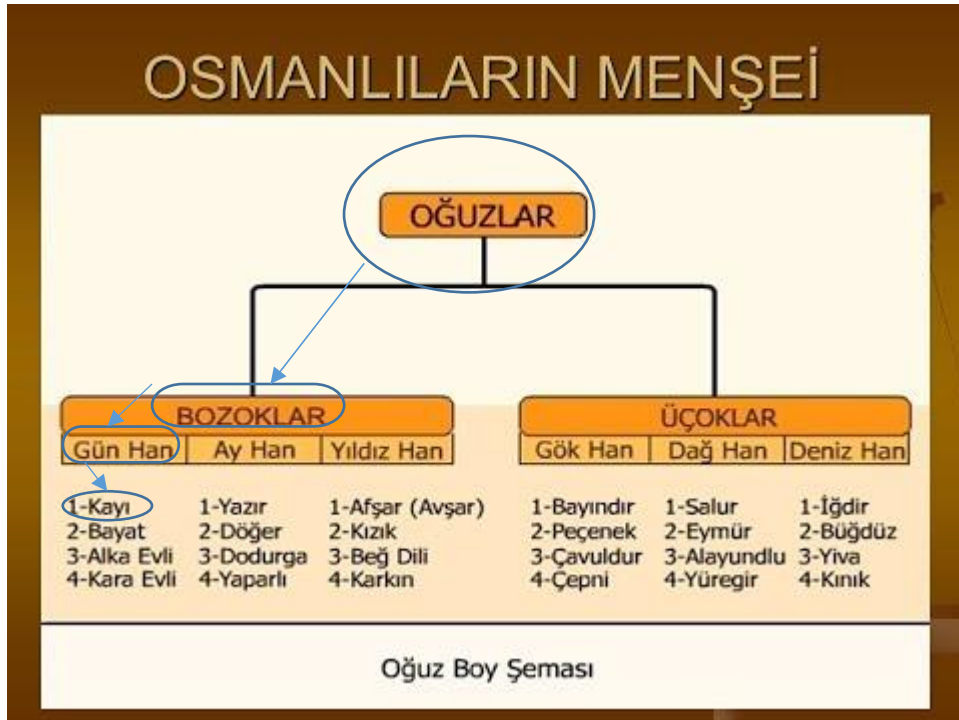
- a) Ortadoks ve Katolik kilisesi arasındaki ayrılıklar daha da artmıştır.
- b) Kudüs'ün Müslümanların eline geçmesiyle din adamlarına güven azalmıştır.

9) Haçlı Seferlerinin bilimsel ve kültürel açıdan sonuçları nelerdir?

- a) Avrupalılar Müslümanlardan barut, pusula, matbaa ve barutu almışlardır.
- b) Türk İslam medeniyeti yakından tanınmıştır, İslam eserleri Latinceye çevrilmiştir.

10) Baba İshak İsyanı hakkında bilgi veriniz?

Selçuklu devletinin zayıflamasını fırsat bilen güneydoğudaki bazı Türkmenler (Kahta-Maraş) otlak ve mera yetersizliğini öne sürerek şeyh olarak kabul edilen baba ishak etrafında birleşerek isyan ettiler. Amasya da Türkmenler isyana teşvik edilmiştir. İsyanlılar Sivas'ı ele geçirmiş ve ilk çatışmada Selçukluları yenilgiye uğratmışlardır. II. Gıyaseddin Keyhüsrev isyanlılar üzerine ikinci defa bir ordu gönderir baba ishak yakalanır ve asılır. Dini nitelikli gibi görünen ilk toplumsal nitelikli ayaklanmadır.

11)

Yukarıdaki şemaya göre Osmanlıların menşei ni daire içine alarak gösteriniz

13 Mayıs 1277 tarihinde Konya’da ünlü dil fermanını yayınladım, Türkçenin yeniden devlet dili olmasını sağladım. fermanımda “Şimden geru, divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste ve meydanda Türkçeden gayri dil kullanılmaya... uymayanların boynu vurula....” diyerek Türkçeyi resmi dil olarak kabul ettim böylece Türkçenin ve Türklüğün Anadolu’da ve yeryüzünde ebediyen yaşamasında öncü olma şerefine eriştim. (Günümüzde 13 Mayıs tarihi her yıl Karaman’da Dil Bayramı olarak kutlanmaktadır.) **.Şimdi söyleyin Şehit Salih Helvacı Mtal öğrencileri ben kimim?**

CEVAP: Karamanoğlu Mehmet Bey

13) Köseadağ savaşıdan sonra Anadolu’da kurulan ikinci beyliklerin adlarını yazınız.

Saruhanogulları, Eratna Devleti, Eşrefogulları , Dulkadirogulları , Aydınoğulları , Karamanoğulları , Karesioğulları KadıBurhaneddin Devleti , Osmanoğulları, Candarogulları , Menteşeoğulları

14) Malazgirt Savaşı sonrası Anadolu’da kurulan İlk Türk Beyliklerinin Türk tarihine yaptığı hizmetleri yazınız

- 1) Anadolu’da Türk nüfusunu artırdılar
- 2) Anadolu’nun Türk yurdu olmasını sağladılar
- 3) Anadolu’da İslamiyet’i yaydılar
- 4) Anadolu’yu bayındır hale getirdiler
- 5) Türk kültürünü yaydılar
- 6) Türkiye Selçuklularının Anadolu’da ilerleyişini kolaylaştırdılar
- 7) Anadolu’da pek çok Türk İslam eseri bıraktılar

15) Sancağa çıkma kavramını tanımlayınız.

Osmanlı şehzadelerinin devlet tecrübesi kazanmak için lala adı verilen öğretmenler eşliğinde Anadolu’ daki illere vali olarak gönderilmesidir.

16) Osman Bey zamanında , devletin düzenli ordusu bulunmamasına rağmen Osmanlılar Bizanstan Bilecik, Göynük ,Taraklı, Sorkun gibi yerleri ele geçirmiştir. Bu fetih hareketleri esnasında Osman Bey ‘e yardım eden grupları yazınız.

Ahiyan-ı Rum, Gaziyan-ı Rum , Bacıyan-ı Rum, Abdalan- ı Rum

17) Osmanlı Beyliğinin kısa sürede büyüme nedenlerini yazınız

- 1) Anadolu ve Balkanlarda siyasi birliğin bulunmaması
- 2) Merkeziyetçi yönetim anlayışı
- 3) Adil ve Hoşgörülü yönetim
- 4) Ahi teşkilatının desteğinin sağlanması
- 5) Balkanlarda uygulanan iskan siyaseti
- 6) Devlet adamları kadrosunun sağlam olması
- 7) Gaza ve Cihad politikası
- 8) Coğrafi konum (Bizans sınırında kurulmuş olması)

18) Türkiye tarihini başlatan savaşı ve hangi iki devlet arasında olduğunu yazınız.

Malazgirt meydan savaşı. Büyük Selçuklu Devleti Bizans

19) (1176) Miryokefalon Savaşının önemli sonuçlarını yazınız.

Türklerin Anadolu'dan atılamayacağı ve de Anadolu'nun bir Türk yurdu olduğu kesin olarak anlaşılmıştır. Avrupalı tarihçiler savaşın ardından Anadolu'ya Türkiye demeye başlamıştır

20) Türkiye Selçuklularında askeri, idari , maliye hukuki bütün devlet işlerinin karara bağlandığı en yüksek yönetim organına hangi ad verilmiştir?

Divanı-i Saltanat

21) Türklerin Anadolu'yu fethini kolaylaştıran etmenleri yazınız.

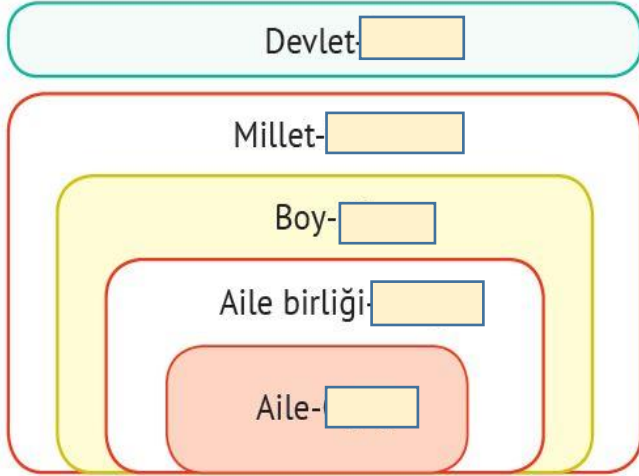
- Bizans'ın, halktan ağır vergiler alması
- Bizans'ın Ortodoks mezhebinin kendi içinde bulunan ve farklı mezheplere mensup olan milletlere dayatması,
- Bizans'ın kötü yönetimi
- Bizans'ta yer yer baş gösteren isyanlar,
- Anadolu'daki tekfurların da halka her türlü zulmü yapmaları

22) Moğolların işgali Sonrası Anadolu'da bozulan toplumsal düzeni yeniden sağlamak amacıyla halkın, maneviyatlarına sığındığı Mutasavvıfları yazınız.

Mevlana Celaleddin- i Rumi , Yunus Emre , Hacı Bektaşî Veli

23) Türkler, Orta Asya'daki ilk dönemlerinden itibaren boylar birliği şeklinde teşkilatlanmıştır . Bu teşkilatlanmada, Türk toplumunun en küçük yapısından ,milletin oluşturduğu en büyük siyasi teşkilatına kadar yer alan adlarını aşağıdaki şemaya yazınız.

Devlet:il Millet: Bodun Boy: ok Aileler Birliği : Urug Aile Oğuş

24) Selahaddin Eyyubinin İslam tarihindeki önemi nedir?

1 Haçlı seferiyle Müslümanların elinden çıkan Kudüs'ü haçlılardan geri alması

25) Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de yoğunlaşan iskân siyasetinin amaçları nelerdir?

- Fethedilen bölgelerin Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlayarak egemenliği kalıcı hâle getirmek
- Konar-göçer Türkmenlerin yerleşik hayata geçmesini sağlamak,
- Gayrimüslim halkın ayaklanma ihtimalini ortadan kaldırmak,
- Aralarında kavgalar yaşanan aşiretleri birbirinden uzaklaştırmak,
- Fetih hareketlerinde sürekliliği sağlamaktır.

26) Osmanlılar ve Bizans arasında yapılan ilk savaş ve ilk galibiyet olma özelliğini gösteren savaşın adını yazınız.

Koyunhisar Savaşı

27) Haçlılara karşı mücadele eden Türk - İslam devletlerinin adlarını yazınız

1. Türkiye Selçukluları
2. Danişmentliler
3. Mengücekler
4. Artuklular
5. Musul Atabeyliği(Zengiler)
6. Eyyubiler
7. Memlukler

28) Orhan Bey Karesioğullarının iç karışıklığından faydalanarak çıktığı bir seferle bu beyliği ele geçirmiştir. Karesioğullarının alınmasının önemi nedir?

Karesi oğullarının alınmasıyla Anadolu Türk siyasal birliğinin kurulması için ilk adım atılmış oldu.

29) Paul Wittek Osmanlı Beyliğinin kuruluşunu Gaza tezine dayandırmıştır. Gaza Tezini kısaca açıklayınız.

Osmanlı Devleti'nin görkemli yükselişinin gerçek sebebi gazadır İslamın sınırlarını genişletmek çabası olan gaza ile devlet devlet askeri fetihlerle ganimet elde etmeyi amaçlamıştır.

30) Osmanlı Devleti'nin ilk kurulduğu yıllara ait bilgiler olsa da yeterli değildir. O dönemlerin tam olarak aydınlatılması mümkün olmamıştır. Bu durumun nedenini açıklayınız.

Osmanlılar Bizzat yaptıkları veya içinde bulundukları tarihi olayları zamanında kayıt altına almamışlardır. Dolayısıyla Osmanlıların tarih yazıcılığı devletin siyasi, askeri , coğrafi ve benzeri gelişmeleriyle eş zamanlılık göstermez

Ayşe YİĞİT TERTEMİZ